

## PERFECTIONAREA MANAGEMENTULUI DE PREGĂTIRE A CADRELOR DE LA DIVERSE NIVELURI ÎN SISTEMUL TRANSPORTURILOR AUTO

*P. Mihnev,*

*Universitatea Tehnică a Moldovei*

În condițiile actuale sistemul de învățământ este o instituție socială de bază, care determină dezvoltarea societății și a statului. Din cele trei funcții ale statului – „*de a învăța, vindeca și proteja*” – anume învățământul determină la etapa actuală componenta de bază – formarea viitorului, și anume dezvoltarea, în timp ce altele sunt menite, în primul rând, să contribuie la menținerea stabilității.

Specific sistemului de pregătire a specialiștilor din transportul auto, precum și pentru întregul sistem de învățământ, este faptul că rezultatele funcționării sistemului de învățământ – „*ieșirile*” și posibilitatea evaluării calității acestora sunt îndepărtate de la momentul luării deciziilor printr-un interval lung de timp. Durata realizării unui ciclu complet a programei de studiu pentru învățământul superior constituie de la patru la șase ani.

În prezent, sistema de piață orientează instituțiile superioare de învățământ spre activitatea anteprenorială, care prevede un proces neîntrerupt de creație managerială în condițiile incertitudinii factorilor mediului extern, care influențează dezvoltarea acesteia.

Fiecare instituție superioară de învățământ (*în continuare instituție*), primită ca o întreprindere de afaceri, trebuie să elaboreze reguli de luare a deciziilor raționale, în baza cărora instituția gestionează cu variabilele interne și ia în considerare variabilele principale externe, pentru a asigura un echilibru dinamic în funcție de modificarea mediului extern.

Situația de incertitudine creată, privind viitorul instituțiilor superioare de învățământ; creșterea concurenței pe piața serviciilor educaționale; intrarea țării în OMC și în procesul de la Bologna impun necesitatea îmbunătățirii competenței specialiștilor, care determină tranziția inevitabilă spre conducerea strategică în formele sale moderne.

Potrivit datelor statistice, instituțiile continuă producerea în masă a „*producției*”, ce nu răspunde cererii economiei. Respectiv, acest moment este o consecință a menținerii concepției înstărite de desfășurare a activității instituțiilor, ce constă în aceea că vindem „*ceea ce putem face, dar nu ceea*

de ce are nevoie clientul”. Cu toate acestea, această abordare nu corespunde cerințelor unei funcționari eficiente a instituției, și anume de formare profesională a specialiștilor pentru ramurile transportului auto, deoarece într-o economie de piață, rolul de seamă îi revine consumatorului.

În procesul analizei situații existente au fost identificate următoarele puncte slabe ale conducerii actuale ale instituțiilor:

- ✓ neadaptarea structurilor de conducere ale instituțiilor în funcție de condițiile schimbătoare;
- ✓ dominația sarcinilor de gestionare operativă;
- ✓ orientarea spre realizarea obiectivelor și a sarcinilor pe termen scurt;
- ✓ lipsa sistemului de luare a deciziilor manageriale;
- ✓ reacția lentă la schimbările din mediul extern;
- ✓ neclaritatea procedurilor manageriale;
- ✓ „*sagging*” unor funcții de management, cum ar fi de control, planificarea pe termen lung;
- ✓ concentrarea pe rezolvarea în principal a problemelor interne;
- ✓ interacțiunea slabă cu consumatorii de servicii educaționale privind studierea nevoilor lor.

Astfel, în funcție de situația actuală, putem nota elementele esențiale de management privind formarea profesională în sistemul transporturilor auto (figura 1).

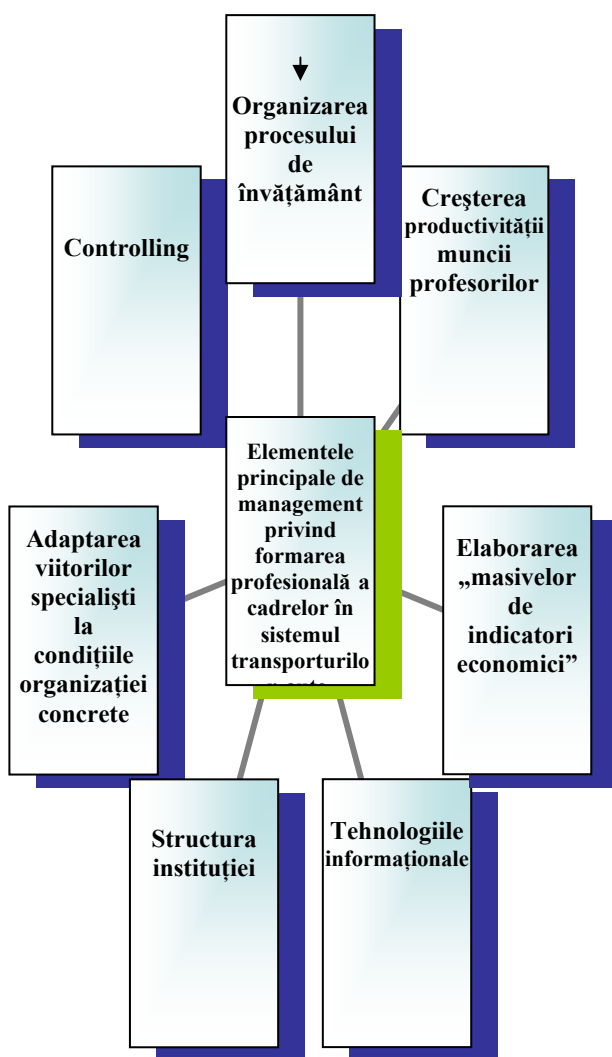
În primul rând – **organizarea procesului de învățământ**. Principiul managerial de bază al procesului de învățământ ar trebui să fie principiul de oportunitate și a eficienței economice, la baza căruia stă necesitatea de echilibrare a resurselor pentru asigurarea unei pregătiri de înaltă calitate. Eficacitatea formării profesionale în sistemul transporturilor auto depinde de corelarea următorilor factori:

- ✓ numărul de studenți și profesori;
- ✓ numărul și capacitatea de încărcare a aulelor;
- ✓ numărul de discipline și programe de învățământ.

În al doilea rând – **creșterea productivității muncii** profesorilor, ce constă în sporirea calității procesului de învățământ prin majorarea numărului

de studenți ce revin la un profesor. Acest lucru poate fi realizat prin soluționarea următoarelor sarcini:

- ✓ optimizarea procesului de învățământ;
- ✓ trecerea la tehnologii noi de predare;
- ✓ perfecționarea continuă și menținerea unui cadru profesoral de înaltă calitate;
- ✓ cointeresarea cadrului profesoral în obținerea rezultatelor înalte a muncii depuse – rezultat înalt „contribuția la noi ieșiri, cu calificativul corespunzător cunoștințelor și aptitudinilor profesionale cerințelor consumatorilor și economiei de piață în general.



**Figura 1.** Elementele principale de management privind formarea profesională a cadrelor din sistemul transporturilor auto.

În al treilea rând – **existența unor sisteme de indicatori economici**. Analiza bibliografiei cu privire la organizarea procesului de studiu în instituții a condus la concluzia că, pentru trecerea la

metodele economice de gestionare a procesului de învățământ, este necesar de practicat utilizarea categoriilor economice și financiare și de orientat organizația să activeze conform noilor condiții sistemului economic manifestată în societate. Și unul din principalele obiective ale noului model de management este de transformare a sarcinilor instituției, în grupuri de lucru. Ar trebui să se elaboreze „masive de indicatori economici”, care să reflecte în mod adecvat performanțele economice ale activității unităților de la fiecare nivel.

În al patrulea rând – **tehnologiile informaționale**, deoarece fără ele la momentul actual nu este posibilă modelarea unui sistem eficient de gestionare a activității de formare. Pentru că, chiar și într-o instituție mică persistă o cantitate mare de informații și prelucrarea ei manuală este ineficientă.

În cel de-al cincilea – **baza instituției**, precum și oricărei alte structuri, care acționează în condițiile de piață, o constituie următoarele sisteme functionale:

⇒ **Sistemul de Comunicare** este sistemul ce contribuie la formarea cerințelor față de componența și volumul programelor de studii, de calificările și logistica lor, perioadele de studii, consumul de resurse, în baza monitorizării mediului concurențial (mărimea pieței, structura ei, prețurile, calitatea serviciilor etc). Realizările sunt verificate de conformitate cu cerințele certificării Ministerului Educației.

⇒ **Sistemul de Management** – stabilește obiectivele pentru toate sistemele, evaluează posibilitățile activității, elaborează strategia corporativă și efectuează controlul realizării lor, în baza informației primite. Se efectuează analiza structurii funcțiilor pentru fiecare element și evaluarea eficacității acestora pe criterii specifice determinate.

⇒ **Sistemul de Organizare** – contribuie la asigurarea interacțiunii eficiente în baza atragerii tuturor elementelor structurii spre realizarea strategiei stabilite.

⇒ **Sistemul Tehnologic** – evaluează posibilitățile și se ocupă de pregătirea viitorilor specialiști în conformitate cu cerințele impuse de consumatori. Rezultatele obținute sunt corelate cu datele monitorizate de mediul concurențial [4. c. 12].

În cel de-al șaselea – **adaptarea viitorilor specialiști la condițiile organizației concrete**. Pentru piața actuală a muncii viitorilor specialiști din domeniul transporturilor auto este caracteristică o contradicție între tradițiile de învățământ profesional și de nevoile potențialilor angajatori. În

prezent, foarte rapid se schimbă nomenclatura de locuri de muncă și permanent crește cererea în specialiști de înaltă calificare. Prin aceasta, fiecare organizație este interesată de a obține un specialist cu o perioadă minimă de adaptare la condițiile de producere. Răspunsul la această situație ar trebui să fie crearea unor structuri specializate implicate în selecția personalului pentru organizații din rândul studenților, în pregătirea lor specializată conform cerințelor angajatorilor și adaptarea la condițiile organizației concrete.

Aceste structuri sunt concepute pentru a combina interesele întreprinderilor de transport auto, tinerilor specialiști și instituțiilor de învățământ superior.

În cel de-al șaptelea – **aplicarea sistemului de controlling**. Gestionarea unui așa sistem complex, cum este instituția modernă, este legată la momentul actual cu o serie de probleme ca: creșterea instabilității mediului extern și necesitatea de a mări viteza de reacție la perturbații; lipsă de informații relevante, necesare luarea deciziilor manageriale; trecerea accentului de la controlul trecutului la analiza viitorului. Prin urmare, problemele enumerate necesită utilizarea în gestionarea instituțiilor a sistemului de controlling ca direcție discretă a activității economice, în sarcinile căreia intră pregătirea și furnizarea informației manageriale necesare, pentru a orienta conducerea instituției spre luarea deciziilor eficiente. Controlling — sistem integrat de gestionare a întreprinderii ce include contabilitatea managerială, evidența și analiza costurilor în scopul de a controla toate articolele costurilor, toate subdiviziunile și toate componentele producției sau serviciilor și a planificării lor; susține cu informații procesul de luare a deciziilor în managementul organizației (întreprinderii, corporației, autorităților publice).

Astfel, se poate concluziona că organizația de învățământ practic nu diferă după caracteristicile de bază de organizația comercială și reprezintă o opțiune a ei cu scopul nedeclarat de a face profit. Nevoia de a se alătura instituțiile de învățământ superior relațiilor de piață a impus conducerea de a realiza că vechile sisteme nu sunt eficiente.

Înaintarea școlii superioare în condițiile de piață, aducerea unei discipline în finanțe și pregătirea specialiștilor, în conformitate cu cererea economiei, sunt impuse de necesitatea revizuirii procesului de învățământ, ca un business-proces de bază a instituțiilor superioare de învățământ.

Pentru a face acest lucru, este necesar de revizuit sistemul de management al învățământului, de a dezvolta tehnologii eficiente de gestiune și de a învăța aplicarea lor eficientă în practică.

La nivel microeconomic, instituțiile ar trebui să fie tratate ca o organizație care oferă servicii educaționale. În acest caz, față de ea se aplică toate caracteristicile și principiile de conducere, management și marketing, frecvente la orice întreprindere din sfera de servicii. În acest sens, profesorii devin personalul unor astfel de organizații și față de ei se referă toate mecanismele de gestionare și motivare a personalului, care sunt utilizate pentru orice alte întreprinderi.

### Bibliografie

1. **Bazarov Yu.** *Upravlenie personalom organizaczi'j* // M.: ИИФРА-М, 2002.
2. **Kabanov A.** *Upravlenie personalom organizaczi'j* // ИИФРА-М, М, 2002.
3. **Belaykov C., Kuklin V.** *Sistemny'e aspekty' obrazovatel'noi politiki i upravleniya obrazovaniem* // *Universitetskoe upravlenie: practica i analiz.* 2003, №3, c.10-23.
4. **Procopenco C.** *Ry'nochny'j podhod k reformirovaniyu universiteta* // *Universitetskoe upravlenie: practica i analiz.* 2006, №5, c.11-15.
5. **Sărbu I. M.** *Teoria i practica proizvodstvennogo menedzhmenta.* Chișinău, 2009.